

MJERILA OCJENJIVANJA ZA USVOJENOST NASTAVNIH SADRŽAJA I PRIMJENU ZNANJA U NASTAVI BIOLOGIJE

1. Usmeno provjeravanje i ocjenjivanje uspjeha učenika

Usmeno provjeravanje i ocjenjivanje uspjeha učenikovog znanja provodi se sustavno, u pravilu **na svakom nastavnom satu, bez obaveze najave.**

Učenik se tijekom polugodišta ocjenjuje u svim elementima predviđenima za usmeno ocjenjivanje (usvojenost nastavnih sadržaja i primjena znanja).

Učenik ima pravo samostalno tražiti usmenu provjeru usvojenosti nastavnih sadržaja.

Učeniku se postavlja **do 5 jednakovrijednih pitanja** u maksimalnom trajanju **ispitivanja od 10 minuta.**

OCJENA	OPIS POSTIGNUĆA
nedovoljan (1)	<p>Ova ocjena podrazumijeva nemogućnost učenika da i uz sugestije i potpitanja da točne i relevantne odgovore.</p> <p>Ne poznaje niti minimum temeljnih pojmova, nemaran je u izvršavanju zadataka na satu i kod kuće.</p> <p>Ne zna da određene informacije uopće postoje.</p> <p>Izlaganje, ako ga uopće ima, sadrži vrlo malo prikladnih i točno iznesenih podataka.</p> <p>Nisu usvojeni ni ključni pojmovi.</p> <p>Ne surađuje, ne želi govoriti.</p>
dovoljan (2)	<p>Učenik prepoznaje djelomično osnovne pojmove.</p> <p>Teže povezuje međusobno nove i nove s već usvojenim pojmovima i to samo uz pomoć učitelja.</p> <p>Navodi samo poznate primjere.</p> <p>Prisjeća se osnova ili dijelova gradiva, sve uz sugestije učitelja.</p> <p>Može nabrojiti faze nekog procesa, ali ne može samostalno opisati i izvesti zaključke.</p> <p>Loše prezentira gradivo, uglavnom u natuknicama.</p> <p>Također u izlaganju učenik ne povezuje pojedine sastavnice unutar predmeta, a uz to je i neaktivan na nastavi.</p>
doobar (3)	<p>Učenik poznaje i definira većinu osnovnih pojmova, samostalno</p>

	<p>međusobno povezuje većinu novih pojmova s već poznatim ali ih ne može obrazložiti na osobnim primjerima.</p> <p>Uz pomoć učitelja može opisati tijek raznolikih procesa, objasniti neke faze procesa.</p> <p>Glavno mjerilo koje odvaja vrlo dobru ocjenu od dobre je to što ocjena dobar podrazumijeva izlaganje nastavnih sadržaja, ali uz izvjesnu pomoć učitelja bilo kroz potpitanja ili sugestije.</p> <p>Za ocjenu dobar učenik mora posjedovati i sposobnost analize sadržaja kao i primjenjivati stečeno znanje uz određenu pomoć učiteljice.</p> <p>Ova ocjena uključuje i određene podatkovne pogreške u izlaganju učenika kao i slabiju aktivnost na satu i u diskusijama.</p>
vrlo dobar (4)	<p>Učenik primjenjuje većinu novih pojmova i razumije vezu između novih i već poznatih pojmova.</p> <p>Samostalno navodi nove primjere, uglavnom samostalno opisuje tijek nekog procesa i uz malu pomoć može objasniti sve faze nekog procesa.</p> <p>Samostalno rješava jednostavne, a uz pomoć i složenije problemske zadatke.</p> <p>Može raščlaniti elemente gradiva te komparirati njegove raznolike aspekte.</p> <p>Učenik može izložiti prihvatljivu obuhvatnost te biti dovoljno jasan i argumentiran u davanju odgovora.</p> <p>Vrlo dobar učenik treba pokazati općenitu točnost i zadovoljavajuću informiranost o nastavnim jedinicama.</p> <p>Mjerilo za vrlo dobar je i mogućnost razumijevanja relevantnih detalja gradiva te dobra organizacija i struktura odgovora.</p> <p>Važna je i aktivnost na satu, upornost u radu i uloženi trud te mogućnost primjene stečenih znanja na nove situacije.</p>
odličan (5)	<p>Učenik primjenjuje sve nove pojmove, analizira ih, povezuje i samostalno koristi na novim, složenijim primjerima.</p> <p>Samostalno opisuje i objašnjava raznolike procese, samostalno navodi primjere, samostalno rješava i zahtjevnije problemske zadatke.</p> <p>Na postavljena pitanja učenik daje sveobuhvatne i točne odgovore.</p> <p>Sposoban je izvršiti analizu i sintezu određenog gradiva.</p> <p>Jasno i argumentirano se izražava prilikom odgovaranja te dobro povezuje nastavne jedinice.</p> <p>Za ovu ocjenu uzima se u obzir i aktivnost u radu na satu, sudjelovanje u diskusijama, postavljanje pitanja na zadanu temu, interes za sadržaje.</p> <p>Bitno je i razlikovanje važnog od nevažnog te izdvajanje ključnih pojmova. Prednost je također i poznavanje dodatne literature.</p>

2. PISANAPROVJERA ZNANJA I OCJENJIVANJE USPJEHA UČENIKA

Tijekom nastavne godine za učenike s planiranim godišnjim fondom sati prirode i biologije od 70 sati predviđene su **četiri pisane provjere** (u svakom polugodištu po dvije), za učenike kojima godišnji fond sati prirode iznosi 53 predviđene su **tri pisane provjere** (jedna u prvom i dvije u drugom polugodištu).

Vremenik pisanih provjera izrađen je prema izvedbenome nastavnom planu i programu i rasporedu sati pojedinih razrednih odjela.

Pisana provjera provodi se poslije obrađenih i uvježbanih tema, a učenici su upoznati s opsegom gradiva koji će se provjeravati.

Testovi znanja sastavljeni su prema standardima: nizovi zadataka objektivnog tipa – tip dosjećanja, dopunjavanja, alternativni tip, tip višestrukog izbora, tip povezivanja, tip sređivanja, analiza crteža, zadatci koji zahtijevaju rješavanje problema.

Svi relevantni sadržaji uključeni su u test.

Ispituje se činjenično stanje, razumijevanje i sposobnost primjene znanja.

Učenici su stavljeni pred jednake zadatke, jednako raspoloživo vrijeme.

Za pisanu provjeru znanja okvirno vrijedi sljedeća bodovna skala:

postoci riješenosti zadataka pisane provjere	ocjena
0% - 50%	nedovoljan (1)
51% - 61%	dovoljan (2)
62% - 75%	dobar (3)
76% - 89%	vrlo dobar (4)
90% -100%	odličan (5)

3. OCJENJIVANJE IZVOĐENJA POKUSA (U ŠKOLI ILI KOD KUĆE), MODELA, SKUPNOG RADA

Za pojedinu ocjenu potrebno je zadovoljiti sljedeće:

Odličan (5) – učenik je samostalan, precizan i uredan u izvršavanju zadataka, proširuje znanje podacima iz dodatne literature, ima smisla za vodstvo u timskom radu, vrlo aktivan i poduzetan, potiče druge na aktivnost, zabilješke u radu su točne i potpune.

Vrlo dobar (4) – učenik je samostalan, aktivan i ustrajan, premda ponekada nesiguran u izvršavanju zadataka i sporiji u radu, ima smisla za timski rad.

Dobar (3) – učenik uz pomoć uspijeva riješiti jednostavne zadatke, povremeno se zalaže, u radu je često potreban poticaj i kontrola, bilješke rada neredovite i nepotpune.

Dovoljan (2) – učeniku je potrebna stalna pomoć i navođenje pri izvršavanju zadataka, zadatke obavlja sporo, nesigurno, slabo surađuje s timom, zadovoljan je s djelomičnim rezultatima.

Nedovoljan (1) – učenik nema razvijene radne navike, ne obavlja zadate zadaće, odbija suradnju i pomoć.

4. OCJENJIVANJE PLAKATA I POWERPOINT PREZENTACIJA

Učenik prezentira svoj samostalni uradak koji se odnosi na proširivanje znanja povezanog s nastavnim gradivom u okviru odgovarajuće nastavne jedinice u trajanju do 10 minuta.

Elementi koji se ocjenjuju su:

- plakat / PowerPoint prezentacija : organizacija materijala, sadržaj i kvaliteta slika, napisani tekst,
- usmeno predstavljanje: znanje učenika i način predstavljanja,
- odgovaranje na pitanja koja postavljaju drugi učenici.

Ocjene za određeno postignuće su sljedeće:

Dovoljan (2) – sadržaj je nerazumljiv, nejasan ili neprikladan, uradak je izgledom neuredan i nepregledan, pri izlaganju je vidljivo da učenik ne poznaje sadržaj, čita tekst koji ne razumije.

Dobar (3) – sadržaj je dosta nejasan, sadrži pogreške, izgledom nepregledno, bez sustavnog redoslijeda, površno.

Vrlo dobar (4) – uraci su pregledni i točni, vidljiv je uloženi trud ali u izlaganju ima nesigurnosti ili se koriste nerazumljivi pojmovi.

Odličan (5) – uraci su točni, pregledni, sustavni i kreativni, sadržaj jasan, količina pojmova i gradiva primjerena uzrastu. Izlaganje je samostalno, točno, sustavno, jasno, glasno.

ZAKLJUČNA OCJENA proizlazi iz svih elemenata ocjenjivanja i ne mora proizlaziti iz aritmetičke sredine upisanih ocjena, osobito ako učenik napreduje tijekom školske godine.

Elementi ocjenjivanja su sljedeći :

- **usvojenosti nastavnih sadržaja** što obuhvaća postignuća u kognitivnoj ili spoznajnoj domeni razvoja. U sklopu te sastavnice vrjednuje se poznavanje temeljnih pojmova i stručnog nazivlja, razumijevanje pojava i procesa u živom svijetu, objašnjavanje međudnosa i uzročno-posljedičnih veza u živome svijetu te kompleksne međuovisnosti žive i nežive prirode.

- **primjena znanja** podrazumijeva primjenu usvojenih bioloških zakonitosti i teorija na primjerima iz okruženja, tumačenje novih (vlastitih) primjera i rješavanje problema. U ovoj se sastavnici ocjenjuju učenikove sposobnosti i vještine prikazivanja dostupnih podataka o nekoj pojavi ili procesu na znanstveni način te razvrstavanje u glavne kategorije, raspravljanje o problemu (pojave s razolikih motrišta, smisleno raščlanjivanje problema, tabelarni prikaz, grafikon) i prikazivanje međudnosa. U sklopu ove sastavnice može se ocijeniti i praktična primjena teoretskog znanja.

Samostalni rad je sastavnica praćenja individualnih uradaka pa se ovdje vrjednuju učenikove aktivnosti tijekom nastavnog procesa i domaći uradci, samostalni praktični radovi, prikazi istraživanja, prikazi zaključaka rasprava, raznolike prezentacije, referati, plakati. Prilikom

vrjednovanja grupnog uratka u ovoj se sastavnici može ocijeniti učenikov individualni doprinos radu grupe.

Marijan Pranjić, prof. biologije